

Mijn vader hing zijn jurken in mijn kast

Foto Hans Steinmeier / ANP

Maxim Februari heeft volop de aandacht gevestigd op transseksualiteit. Die aandacht strekt zich echter niet uit tot de familie van de transgender.

SABINE VAN DEN BERG

Als dochter van een vader die inmiddels twee keer van geslacht is veranderd, was ik in eerste instantie blij dat 2 maart leek te zijn uitgeroepen tot de dag van Maxim Februari en de transseksualiteit. De Volkskrant en NRC Handelsblad hadden mooie artikelen rond het verschijnen van Februari's boek *De maakbare man*, en Trouw wijdde een groot artikel aan flexseksualiteit. Een goede zaak, vond ik. Eindelijk eens uitgebreid aandacht voor een belangrijk thema. Maar al lezende nam mijn enthousiasme af. Helaas was er in al die artikelen uitsluitend oog voor de transgenders zelf en niet voor hun partners of kinderen.

Noodgedwongen heb ik twee keer een transitie van dichtbij meegemaakt. Van man naar vrouw, en terug. Doordat mijn vader met zijn identiteit worstelde, raakten wij als kinderen in de schaduw. Dat gebeurde automatisch want een transitie is een egoproces. Hierdoor werden wij logischerwijs bijzaak. De transgender zelf kun je zijn/haar egocentrisme nauwelijks kwalijk nemen, dat is namelijk juist waar het om gaat: het ego, de identiteit en 'het zijn'.

Het kind daarentegen ondergaat een rouwproces zonder lijk. De verwarring voor kinderen valt wellicht te beperken door hen goed te informeren en tegelijkertijd respect te hebben voor hun grenzen en geen acceptatie te forceren. Dit is heel moeilijk en gaat vaak mis. Zo hing mijn vader zijn jurken in mijn kledingkast, want mijn moeder mocht het niet weten.

De moeder- of vaderrol komt in een ander daglicht te staan, alles wat veilig en gekaderd leek, blijkt niet te kloppen en vaak voelt het kind zich bedrogen. Vooral als de ouder zegt dat hij al die tijd toneel heeft gespeeld, of uitkijkt naar zijn operatie omdat daarna zijn/haar leven pas echt begint.

Niet alleen de transseksueel zelf zorgt er onbedoeld voor dat de partner en kinderen in zijn/haar omgeving verbleken, het gros van de buitenwereld richt ook zijn aandacht alleen maar op de transseksueel.

Gedurende mijn latere leven als 'kind van' kreeg ik het meest te maken met twee soorten reacties van buitenstaanders. De eerste was ruimdenkend: 'Is dat nu alles? Wees blij dat je vader kan zijn wie hij wil.' De tweede was sensatiebelust: 'Hoe gaat dat dan met zo'n operatie? Heb je hem wel eens betrap in een rok?' In beide gevallen ging de aandacht uit naar mijn vader. Pijnlijk. Er zijn maar

weinig mensen geweest die me vroegen: hoe was die periode nou voor jónú?

Als een geslachtsverandering 'normaler' zou zijn en meer geaccepteerd zou raken, zouden de kinderen van een transgender hiervan ook profijt hebben. Het is dus zaak dat transgenders zich emanciperen en op de voorgrond treden om zich uit te spreken. Hoe paradoxaal dit voor mij ook voelt om toe te moeten geven, want hierdoor staan 'de kinderen van' weer in de schaduw.

Heel even leek het erop dat er een andere kant van het verhaal aan bod kwam op diezelfde zaterdag 2 maart. Diezelfde Maxim Februari sprak tijdens een interview bij de TROS Nieuwsshow over de wet die sterilisatie verplicht stelt voor transseksuelen. Als transseksueel mag je geen kinderen meer verwekken, legde Februari uit. Februari maakt zich hard voor aanpassing van deze verouderde wet.

Interviewster Van der Wey: 'Maar goed, als je al kinderen hebt? En je gaat daarna van geslacht veranderen? Dat komt ook voor.'

Februari: 'Ja, dat komt heel veel voor.'

Van der Wey: 'Dan heb je dezelfde verwarring, zou ik zeggen.'

Februari: 'Precies, dus is het nergens voor nodig daar zulke strenge wetten voor te maken.'

Jammer dat Februari totaal voorbijgaat aan de kinderen van ouders die op latere leeftijd van geslacht veranderen. Van der Wey merkt hier terecht op dat dezelfde verwarring blijft, maar helaas laat ze het daar verder bij.

Het is niet zo dat ik Februari zijn geslachtsverandering niet gun. Het is ook niet zo dat ik vind dat de wet

moet blijven zoals hij is. Wel is het zo dat ik een schrijfster ben, al ben ik minder bekend dan Marjolein Februari was. Half januari kwam Wissel uit, een in hoge mate autobiografische roman waarin ik vanuit het perspectief van een tienermeisje de geslachtsverandering van haar vader beschrijf. Een verhaal dat - zover ik weet - voor het eerst een onbelichte kant van de transgenderkwestie laat zien. Ik heb het meisje dat ik zelf was eindelijk een stem gegeven. Maar helaas wordt haar stem nauwelijks gehoord. Ik wil niet gefrustreerd overkomen, maar ik ben het wel, want ik sta weer in de schaduw.

Het verhaal van Februari mag gehoord worden. Dat is goed. Maar mijn verhaal mag er ook zijn.

SABINE VAN DEN BERG is auteur van de in januari verschenen roman Wissel.